

Patientstatistik 2015

Arbets- och miljömedicinska mottagningen

Författare:

Carolina Bigert
Överläkare, Med Dr, CAMM Stockholm

Alkistis Nalbanti
Statistiker, CAMM Stockholm

Titel: Patientstatistik 2015

Rapport: 2016:05

ISBN: 978-91-88361-06-6

Centrum för arbets- och miljömedicin arbetar för att minska arbets- och miljörelaterad ohälsa genom att identifiera och förebygga olika risker i arbets- och omgivningsmiljön. Vi arbetar med patientutredningar och kartläggning av risker, informationsspridning, undervisning och forskning. Läs mer på webben: camm.sll.se

Innehåll

Inledning	4
Hur många patienter?	4
Vilka är orsakerna till remisserna?	5
Vem remitterade patienterna?	7
Vilka har deltagit i patientutredningarna?	8
Hur bedömdes sambandet med arbets- eller omgivningsmiljön?	9
Sammanfattning	9

Inledning

Här presenteras en sammanställning av verksamheten under 2015 vid den Arbets- och miljömedicinska patientmottagningen vid Centrum för arbets- och miljömedicin, Stockholms läns landsting. Vid mottagningen utreds patienter med besvär som misstänks bero på arbets- eller omgivningsmiljön, efter remiss från läkare, Försäkringskassan eller AFA. Vi tar huvudsakligen emot patienter från Stockholms län och Gotland. Vid mottagningen finns läkare, sjuksköterska,

yrkeshygieniker, miljöhygieniker, ergonom, psykolog och kurator.

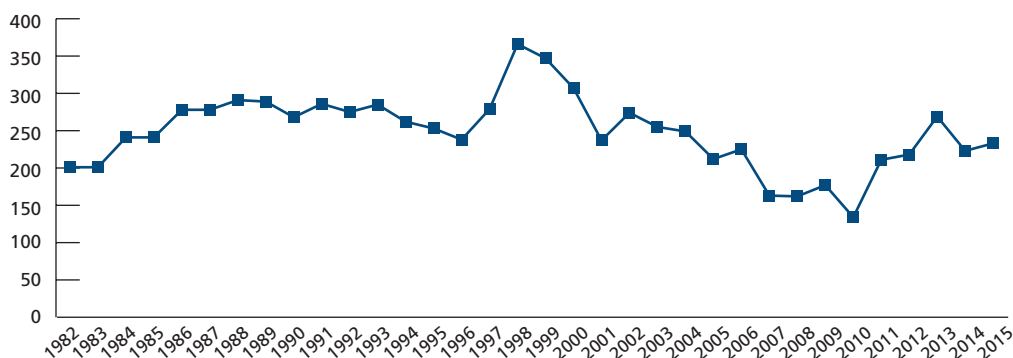
Syftet med sammanställningen är att få en överblick över verksamheten, följa förändringar i antal patienter, panoramata av orsaker till remittering, vilka som remitterar, och hur sambandet mellan sjukdomar och arbetet eller omgivningsmiljön bedöms.

Hur många patienter?

Under 2015 hade vi 233 nybesök hos läkare vid mottagningen (223 nybesök 2014 och 269 nybesök 2013). Ytterligare 19 utredningar genomfördes telefonbaserat (utan remiss) till gravida (27 gravidutredningar 2014) som undrat över risker i samband med arbetet eller omgivningsmiljön. Sedan 2015 hänvisas gravida som har frågor kring exponering i arbetsmiljön i första hand till företagshälsovården om sådan finns. Tidstrenden i antalet nybesök (gravidutredningar ej inkluderat) på mottagningen presenteras i figuren nedan.

Räknat på de senaste 16 åren (2000–2015) har antalet nybesök legat på i medeltal 222 per år, vilket är något lägre än antalet nybesök 2015. Statistiken fram till och med 2007 avser dock enbart den Arbetsmedicinska mottagningen och från och med 2008 en sammanslagen Arbets- och miljömedicinsk mottagning. Yrkesmedicinska kliniken vid Huddinge sjukhus slogs samman med den i Solna 1997. Statistiken från och med 1998 avser därför hela länets nybesök medan den för perioden 1982–1997 enbart avser den norra länsdelen.

Antal nybesök per år, 1982–2015

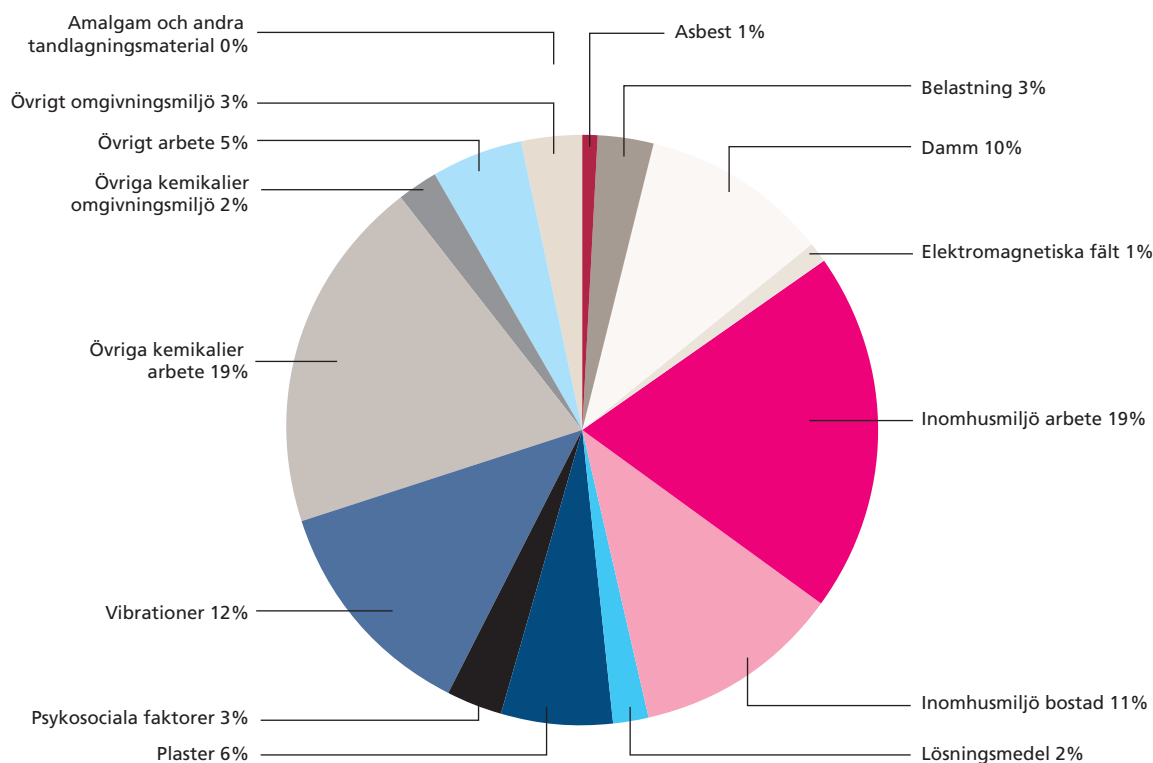
Vilka är orsakerna till remisserna?

Fördelningen av olika exponeringar bland dem som remitterades under 2015 framgår av nedan diagram.

Frågeställningar kring inomhusmiljö dominerar fortfarande (totalt 30 % 2015 jämfört med 36 % 2014). Det är både utredningar kring exponering från dålig inomhusmiljön på arbetet (19 %) och i bostäder (11 %) som efterfrågas. Frågeställningar kring olika typer av kemikalier i arbetsmiljön är fortfarande en av de största grupperna (19 % för kemikalier utöver plaster och lösningsmedel).

Andelen remisser med frågeställningar kring exponering för damm (10 %) och vibrationer (12 %) ligger väsentligen oförändrat jämfört med föregående år (för damm 10 % 2014 och vibrationer 10 %) men har minskat något för belastning (3 % 2015 jämfört med 7 % 2014). Andelen remisser med frågor kring psykosociala faktorer är fortfarande låg, liksom för lösningsmedel. Vi hade 3 patienter med frågeställning elektromagnetiska fält (8 patienter 2014), en patient med frågeställning kring amalgam och andra tandlagningsmaterial, och tre om asbest.

Fördelning av exponeringar 2015

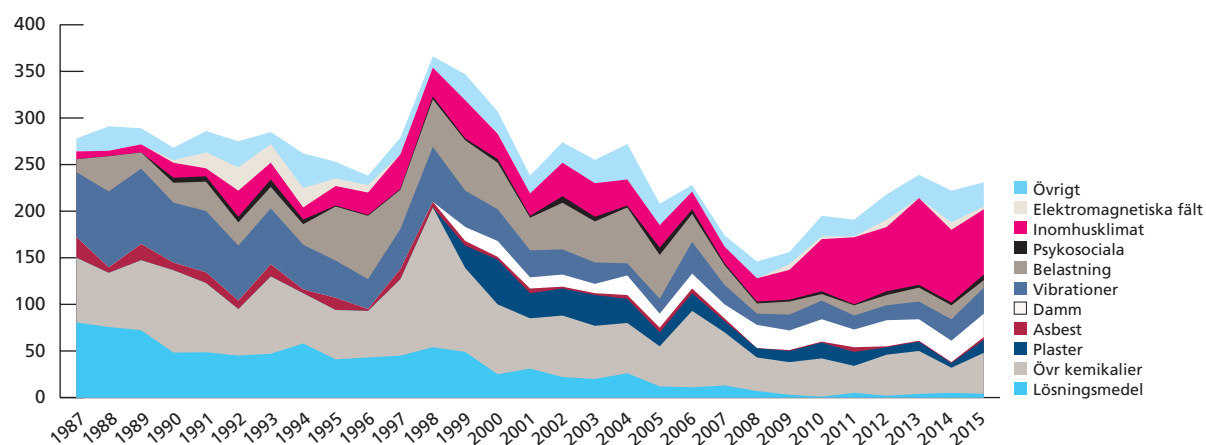
Sedan 2009 redovisas "Amalgam och andra tandlagningsmaterial" separat. Tidigare ingick dessa i gruppen "Övrigt" (vid presentation av panoramat över tid nedan är dock amalgam fortfarande inkluderat i gruppen "Övrigt"). Före 1998 fanns en egen grupp för "Bildskärm" men nu ingår bildskärm i gruppen "Elektromagnetiska fält". Gruppen "Inomhusklimat" är numera uppdelad i "Inomhusmiljö arbete" och "Inomhusmiljö bostad" (men vid redovisning av förändringar i panoramat nedan är dessa två grupper hopslagna) och gruppen "Övrigt" är uppdelad

i "Övrigt arbetsmiljö" respektive "Övrigt omgivningsmiljö" (även dessa två grupper är hopslagna vid redovisning av panoramat över tid).

Förändringar i panoramat jämfört med tidigare år framgår av nedan diagram.

I ett längre tidsperspektiv ser vi en sjunkande trend avseende frågor kring exponering för organiska lösningsmedel, belastning och asbest samt en ökande andel frågor kring inomhusklimat.

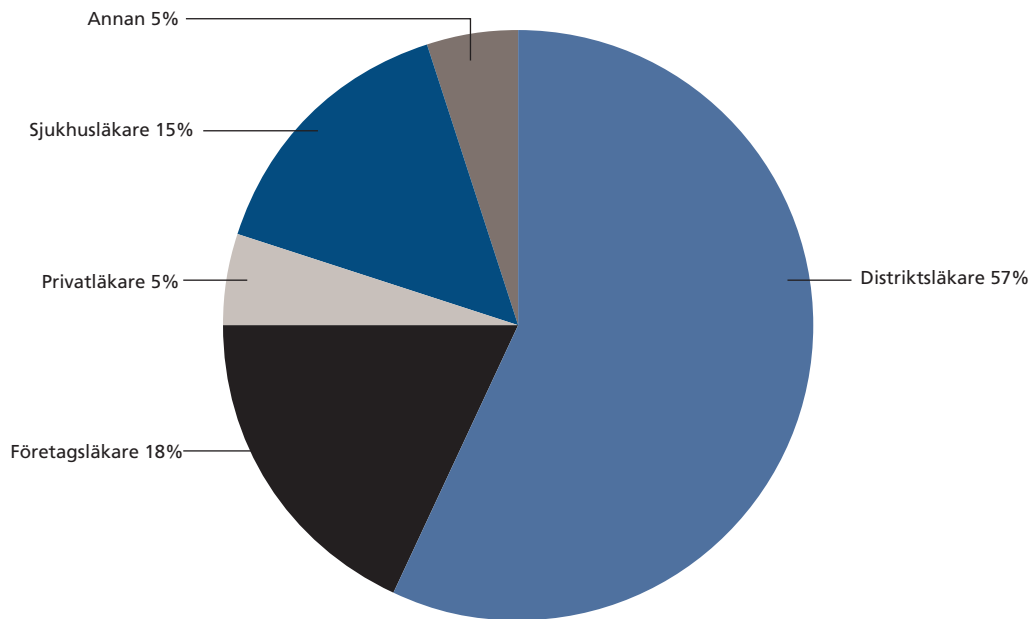
Exponeringsfaktorer bland patienter som remitterats 1987–2015

Vem remitterade patienterna?

Fördelningen bland inremitterande läkare framgår av nedan diagram.

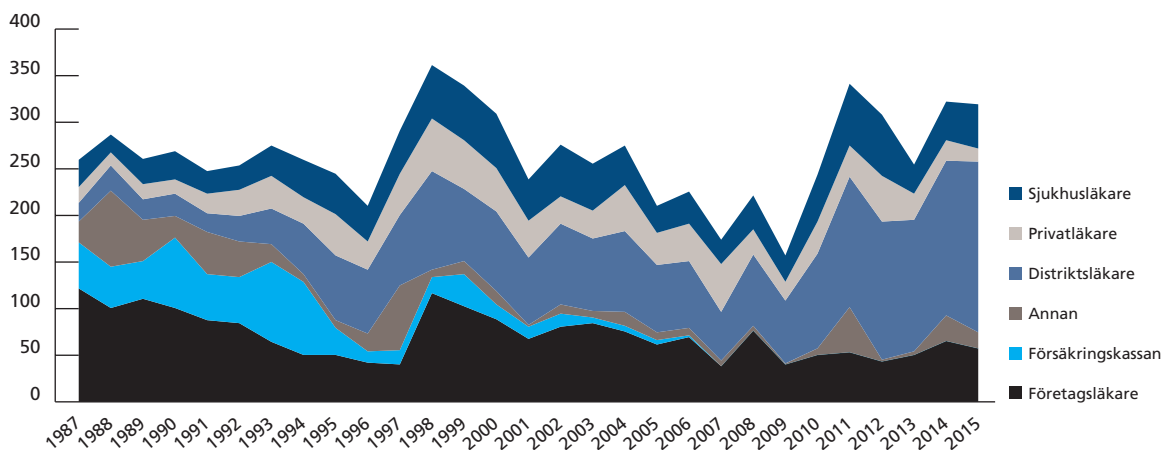
Inremitterande läkare 2015

Distriktsläkare/allmänläkare stod för den största andelen av remisserna vilket motsvarade 57 % av remisserna (52 % 2014), följt av företagsläkare, sjukhusläkare och privatläkare. Bland sjukhusläkare är det till stor del läkare vid lung- och allergikliniker som remitterar. Tidstrender i vilka som remitterar framgår av nedan diagram.

I ett längre tidsperspektiv ses att allmänläkarna/distriktsläkarna har stått för en ökande andel av remisserna medan företagshälsovården har en något minskande andel. Försäkringskassan remitterar inte längre patienter till mottagningen.

Inremitterande läkare 1987-2015

Vilka har deltagit i patientutredningarna?

- Alla patienter har vid de 233 nybesöken träffat och utretts av läkare.
- Av dessa var det 132 patienter som efter läkarbesöket utreddes av yrkeshygieniker avseende exponering för kemiska eller fysikaliska arbetsmiljöfaktorer (jämfört med 111 patienter 2014 och 176 patienter 2013) och 45 utredningar föranledde arbetsplatsbesök (51 arbetsplatsbesök 2014 och 43 arbetsplatsbesök 2013).
- Det var 29 patienter som utreddes av miljöhygieniker avseende exponering för miljöfaktorer (42 patienter 2014 och 31 patienter 2013) och 24 hembesök gjordes under året (39 hembesök 2014 och 34 hembesök 2013).
- Det var 10 patienter som utreddes av ergonom avseende exponering för belastning i arbetet (10 patienter 2014 och 19 patienter 2013) och ett arbetsplatsbesök gjordes (inget arbetsplatsbesök 2014 och ett arbetsplatsbesök 2013).
- Utredning eller bedömning av psykolog gjordes för 17 patienter (12 patienter 2014 och 17 patienter 2013). Psykolog har även själv (utan föregående läkarbesök) utrett 9 patienter (utredning och kort intervention, MiiNA) avseende t ex arbetsrelaterad stress (7 patienter 2014 och 2013). Psykolog har haft sammanlagt 153 återbesök under året inkluderande stöd, KBT-kontakter och arbetsskadeutredningar (93 återbesök 2014).
- Kurator har haft 13 nybesök för bl.a. information om sjuk- och arbetsskadeförsäkringar, yrkesrådgivning och fortsatt stöd (13 patienter 2014 och 21 patienter 2013).
- I flertalet patientutredningar har vår sjuksköterska utfört blodprovstagning, lungfunktionsundersökning med spirometri och/eller exhalerat NO.
- Vid de 19 graviditetsutredningarna har samtliga patienter fått rådgivning av läkare varav yrkeshygieniker gjort exponeringsutredning för 7 patienter inklusive 3 arbetsplatsbesök (6 exponeringsutredningar 2014 och 10 exponeringsutredningar 2013).

Hur bedömdes sambandet med arbets- eller omgivningsmiljön?

Vid utredningar som avslutades under 2014 (graviditetsutredningar ej inräknade) bedömdes sambandet mellan sjukdom och arbets- eller omgivningsmiljön som säkert eller sannolikt i 62 %, mindre troligt eller säkert ej i 34 % och som

ej bedömbart/ej aktuellt i 4 % av utredningarna, vilket motsvarar en nästan lika stor andel som bedömts ha säkert eller sannolikt samband jämfört med 2014 då motsvarande andel var 63 %.

Sammanfattning

Sammanfattningsvis har vi under 2015 handlagt 233 nybesök hos läkare, varav 132 patienter även utretts av yrkeshygieniker, 29 av miljöhygieniker, 10 av ergonom, 17 av psykolog och 13 har träffat kurator. Psykolog har också haft 9 egna utredningar. Sjuksköterska har medverkat i flertalet utredningar. Vi har dessutom genomfört 19 graviditetsutredningar. Andelen remisser med frågeställningar kring inomhusmiljön har varit

fortsatt hög både för inomhusmiljö på arbetsplatser och i bostäder. Det är fortfarande vanligt med frågor kring exponering för kemikalier i arbetsmiljön. För damm, plaster, vibrationer och belastning finns en lite lägre men jämn tillströmning av remisser. Allmänläkarna är den alltmer dominerande gruppen av inremitterande läkare och företagsläkare är fortfarande den näst största gruppen.

